

COUNTING STARS

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
1. Pénzmosás története	5
2. Pénzmosás fogalma	7
3. Pénzmosás fázisai	8
4. Pénzmosási technikák	15
4.1. Pénzmosás készpénzforgalomban	15
4.2. Adó túlfizetése	15
4.3. Élet és vagyonbiztosítások	15
4.4. Garantált kölcsön	15
4.5. Fiktív külkereskedelmi ügylet	16
4.6. Akkreditív felhasználása a fizetéshez	16
4.7. Árumozgással nem járó külkereskedelmi ügyletek	18
4.8. Ékszer vásárlása	19
4.9. Szerencsejátékokban való részvétel	19
4.10. Fedővállalkozások és fantomcégek	19
4.11. Bankok, pénzintézetek megszerzése	19
5. Harc a pénzmosók ellen – Nemzetközi egyezmények és szervezetek	20

5.1. Nemzetközi egyezmények.....	20
5.2. Pénzmosás elleni nemzetközi szervezetek.....	24
6. Pénzmosás a világban – pénzmosási esetek.....	26
6.1. Juszama el-Kurd pénzváltója	26
6.2. Medellín kartell.....	27
6.3. Rókavadászat – pénzmosás érdekében létrehozott bankfiók?	27
Jelenkor esetei.....	28
6.4. Tűzoltóparancsnok sikkasztása és pénzmosása.....	28
6.5. Fedőcégek alkalmazása – Fekete piaci peso váltó	28
6.6. Terrorizmus finanszírozása /FATF tipológiák, megtörtént eset alapján/	29
6.7. Nemzetközi pénzmosó hálózat felderítése	29
6.8. Zetas Kartell.....	29
6.9. Vegasai drog Alaszkában.....	30
6.10. Ex-üggyvéd pénzmosása.....	30
6.11. Guatemala korábbi elnökének tevékenysége.....	31
7. Az esetek kockázati tényezőinek vizsgálata	34
Összefoglalás	40
Irodalomjegyzék.....	41

„Minden nagy vagyon mögött egy bűncselekmény áll”

(Honoré de Balzac)

Bevezetés

Témaválasztásom alapjául a jelenség nagyságrendje, összetettsége szolgált. A pénzmosás volumene annyira hangsúlyos, hogy e tevékenység „kifehérítése” nagyban hozzájárulna a GDP növekedéséhez. A pénzmosás jelensége számos jogágot érint, azonban e dolgozat keretében főként pénzügyi jog szempontjából vizsgálom.

Napjainkban a pénzmosás az egyik legjövedelmezőbb üzlet a világon. A kétezres évek elején az IMF¹ által készített felmérés alapján a pénzmosás volumene a Föld összes országának egyesített GDP-jének körülbelül 2-5%-át teszi. E százalékos adatot, ha konkrét pénzösszegre lefordítjuk, mintegy 590-1500 milliárd amerikai dollárt jelent évente. Több elemző szerint napjainkra ez az összeg olyan nagyságokat ér el, hogy képes befolyásolni egyes országok nemzetgazdaságát,² köszönhetően a pénzpiac globalizációjának, illetve a technológiai fejlődésnek.

Témám jelentőségét mutatja az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatal (UNODE) ügyvezető igazgatójának szavai:³ „Bizonyos jelek szerint jó néhány bank kábítószer-kereskedelemből származó pénzekkel próbálta megoldani likviditási gondját a pénzügyi-gazdasági válság folyamán.” Jelenleg a drogpénz az egyetlen rendelkezésre álló likvid befektetési tőke, mivel tavaly (2001) a második félévben a likviditás jelentette a bankrendszer legnagyobb problémáját, a mozgótőke fontos tényezővé lépett elő.” Az ügyvezető igazgató beszédében kifejtette, hogy a szervezet olyan jelekre bukkant, amelyek szerint a bankközi hiteleket kábítószer-

¹ Patrick Moulette: Money laundering: staying ahead of the latest trends. In: Observer No.220 April 2000. 28. oldal.

² Nickolas Ryder: The Financial Services Authorities and money laundering: a game of cat and mouse, Cambridge Law Journal 2010, 67(3)

³ ENSZ: drogpénzből mentik a bankokat. ORIGÓ 2009. 01. 24. 11:07

kereskedelemből és más törvénysértő tevékenységből származó pénzekből fedezték. Azonban konkrét bankokat nem nevezett meg, s a vizsgálat napjainkban is folyik.

Dolgozatom első fejezetében a pénzmosás történetével és kialakulásával foglalkozom, mely elengedhetetlen a téma teljes körű bemutatása érdekében.

A második részben a pénzmosás fogalmát több oldalról közelítem meg, ez is rendkívül jól mutatja azt a tényt, hogy a mai napig nincs a pénzmosásnak konkrét általános erejű definíciója.

Számtalan elmélet és tanulmány született a pénzmosás fázisairól, dolgozatom harmadik fejezetében a kettő leghangsúlyosabbat mutatom be, a Zünd-féle körforgás modellt, illetve a három fázis modellt.

A negyedik fejezetben ismertem a leggyakoribb pénzmosási technikákat, természetesen tételes felsorolást lehetetlenség készíteni, hiszen szinte napról napra változnak az egyes technikák a globalizációval és az informatika fejlődésével.

A következő részben egy idővonalon szemléltetem az országok egymás irányába való közeledését egy hatékony fellépés érdekében a pénzmosókkal szemben. E bekezdésekben tárgyalom a különböző nemzetközi egyezményeket és szervezeteket.

Az ötödik fejezet a jogesetek gyűjteménye és összehasonlítás vizsgálata.

Végezetül a következtetések megállapítása: cél a prudenciális szabályozás, a Magyar Nemzeti Bank Felügyeletének a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása, megelőzése és megakadályozása érdekében kifejtett munkájának a bemutatása.

1. Pénzmosás története

A legenda szerint pénzmosás kialakulásával szorosan összefügg minden idők egyik leghatalmasabb maffiavezér, Al Capone neve. A „Sebhelyesarcú” Chicago-szerte működtetett számos önkiszolgáló mosodát, amelyeket pénzérme bedobásával lehetett működésbe hozni. E tevékenységgel álcázta a bűncselekmények soraiból származó bevételét, gondolok itt a szerencsejátékból, prostitúcióból, illetve a szesztilalom megsértéséből érkező pénzösszegekre.⁴ A maffia történeteket kedvelők körében nagyon népszerű a legendából származó elnevezés, azonban sokkalta valószínűbb az az álláspont, miszerint azért hívjuk pénzmosásnak ezen tevékenységet, mert számos ügyleten átforgatva – átmosva – képzünk illegális – piszkos – pénzből legális – tiszta – pénzt.

Amennyiben a pénzmosás eredetét vizsgáljuk, meg kell említenünk egy másik hírhedt maffiózó nevét, Meyer Lansky-ét. A lengyel származású gengszter Lucky Luciano jobb kezeként volt a maffia könyvelője. Tanulva Al Capone 1931-es adócsalás miatti letartóztatásából a következő elvet vallotta (mely később szállóigévé vált): „Az adóhatóságok előtt nem ismeretes pénz nem adóztatható. Ennek megfelelően igyekezett a hatóságok előtt elrejtetni a maffiából származó pénzt. Svájctól kezdve, Kubán át a Bahamáig rejtette a pénzt, kidolgozva a pénzmosás őseit, a „tőkereptetést”⁵. E tevékenységét azonban még nem lehet klasszikus pénzmosásnak hívni, hiszen Lansky célja egyértelműen az adóelkerülés volt, nem a bűncselekményből származó pénz tisztára mosása. Ugyanakkor az tényként kezelendő, hogy ő talált rá először azokra a lehetőségekre, amelyeket utódai pénzmosás céljára használtak.

1973: A The Guardian napilap használja először nyomtatott, sokszorosított formában a pénzmosás kifejezést, mégpedig a Watergate botrányval kapcsolatban.

⁴ Jeffrey Robinson: A pénzmosoda. A világ harmadik legnagyobb üzlete belülről. Park Kiadó, Budapest, 1996. 5. oldal.

⁵ ORIGO: Az adócsalók mossák a legtöbb pénzt. 2008. 09. 10. 23:42

Cikksorozatukban feltárták Nixon elnök kampánypénzeinek útvonalát: amerikai cégek → mexikói ügyvéd → Nixon újraválasztását támogató bizottság pénztára.

A szesztilalom feloldását követően az egyes bűnszervezeteknek más jövedelmező üzlet kialakítására kellett törekedniük. A legmegfelelőbb üzlet számukra a kábítószer-kereskedelem volt. Az ebből származó haszon olyan méreteket öltött, hogy itt már valóban szükség volt pénzmosásra. Robbanásszerű fejlődés, napjainkra behálózta az egész világot. Azonban súlyos hiba lenne a pénzmosást kizárólag a kábítószer-kereskedelem köré korlátozni, hiszen számos más bűncselekményből származó jövedelmek és azok eltüntetése is a pénzmosás körébe tartozik.

2. Pénzmosás fogalma

„Olyan illegális, rendszerint a gazdasági szférában megvalósuló szolgáltatás, amely valamilyen (egy korábbi bűncselekményből származó) „piszkos” pénzt látszólag legális forrásból származó pénzzé konvertál.”⁶

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal álláspontja szerint: „A pénzmosás minden olyan tevékenységet felölel, amely a bűncselekmények elkövetéséből származó pénzeszközök legális eredetűvé való átalakítására irányul. A pénzmosás alapvető eleme, hogy az a pénzeszközök illegális eredete leplezésének a céljából valósuljon meg és a gazdasági folyamatokba való integrálás útján legyen tisztára mosva.”⁷

A Btk. a következőképpen rendelkezik a pénzmosásról: „Aki más által elkövetett büntetendő cselekményből származó dolgot átalakítja, átruházza, vagy a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenységet végez, vagy pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe abból a célból, hogy az ilyen dolog eredetét eltitkolja, elleplezze, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”⁸

A 2001/97 EK irányelv szerint a pénzmosás a következőt jelenti: Mindenek előtt szándékossághoz köti. „Vagyon átváltása vagy átutalása annak tudatában, hogy az adott vagyon bűncselekményből, vagy abban való részvételből származik: azzal a céllal, hogy eltitkolja, vagy leplezze a vagyon törvényellenes származását, vagy segítséget nyújtson a tevékenység elkövetésében részt vevő bármely személynek, hogy a tevékenység jogi következményei alól kibújjon.”

Ahogy a fentebb felsorolt 4 fogalom meghatározásból is látszik, jelenleg még nem került megfogalmazásra a pénzmosás fogalmának konkrét, általános érvényű definíciója. Annak ellenére sem, hogy szinte egymást érik a különböző nemzetközi szerződések (EU irányelvek, döntések). Az ok abban keresendő, hogy az államok nemzeti normái más és más elkövetési magatartást fogalmaznak meg a nemzetközi normához képest.

⁶ Gál István László: A pénzmosás. Több, mint kiadó Szakmai Partner. Budapest 2009. 13. oldal.

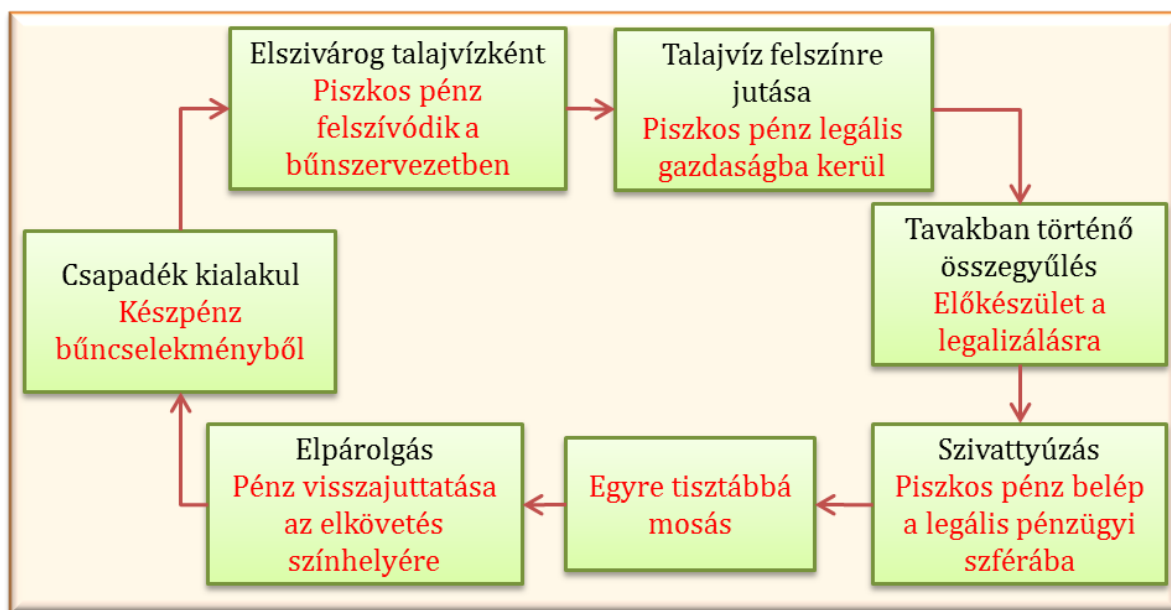
⁷ NAV.GOV.HU.A pénzmosás bemutatása 2013. 09. 20.

⁸ 2012. évi C. törvény (Btk.) 399. §(1)

3. Pénzmosás fázisai

A pénzmosás legelterjedtebb, az Egyesült Államokból származó három fázis modelljén kívül szót ejtek a Zünd-féle körforgás modellről is, azonban részletesen csak a három fázisú folyamattal foglalkozom.

1. **Zünd féle körforgás modell**, mely a pénzmosás folyamatát a vízkörforgás analógiájaként határozza meg. Kiinduló pontnak tekinthetjük a csapadék alakulását, azaz valamely bűncselekményből származó készpénz keletkezik. Második lépésként a kialakult csapadék elszivárog, s talajvízként áramlik tovább a föld alatt – a piszkos pénz felszívódik a bűnszervezetben. Harmadik fázisként a talajvíz kijut a felszínre, tovább folytatva az analógiát; a pénz legális gazdaságba, legális vállalkozásokhoz kerül. Negyedik mozzanatként a talajvíz tavakban összegyűlik – azaz az elkövetők előkészülnek a legalizálásra. Utolsó lépések egyikeként elérkeztünk a szivattyúzási fázishoz, amikor is a pénz belép a legális pénzügyi szférába (például pénzügyi és bankműveletek, értéktárgyak vásárlása). Ezután következik a pénz egyre tisztábbá mosása különböző befektetések, számláról számlára történő mozgatások segítségével. Zárásként az elpárolgás következik, ekkor a pénzt visszajuttatják az alapbűncselekmény elkövetésének országába. S a körforgás kezdődhet előlről, újabb csapadék képződésével.

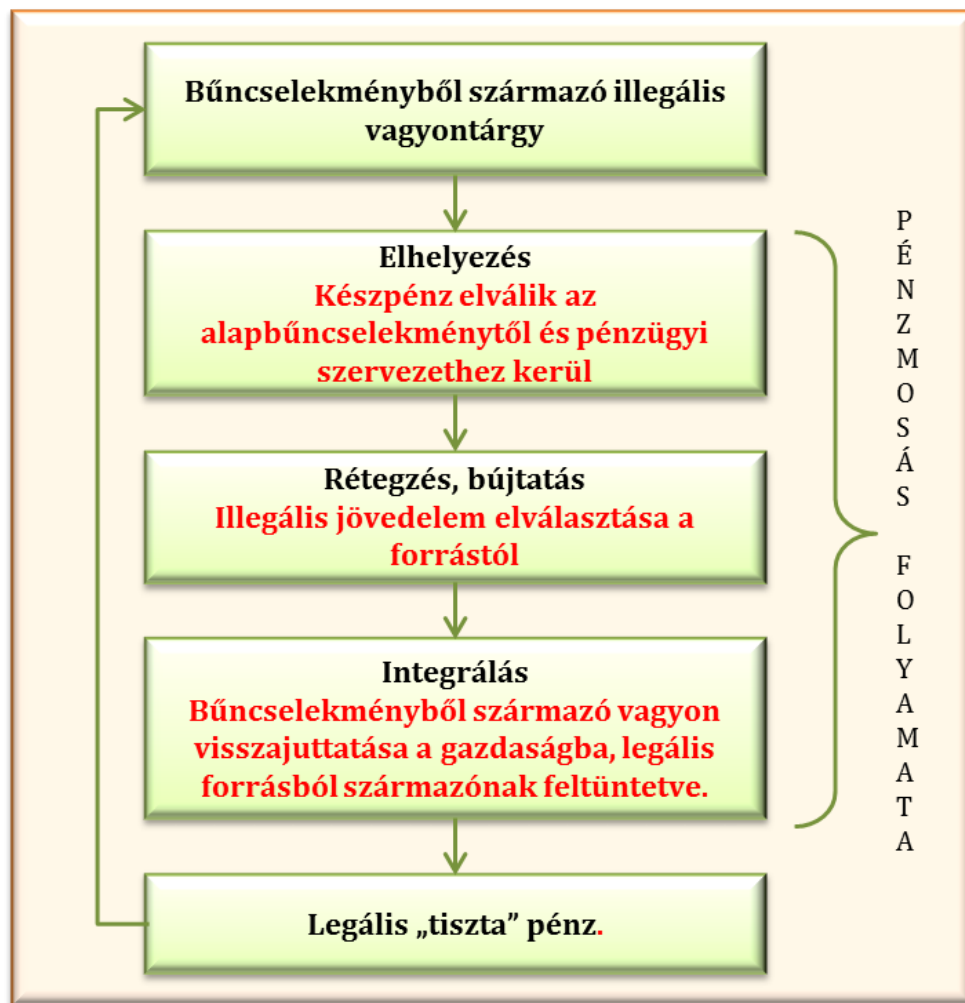

1. ábra: Zünd féle körforgás modell

Forrás: saját szerkesztés

2. Három fázis modell:

Ahogy fentebb említettem e modell a legelterjedtebb a pénzmosás folyamatának ábrázolására. Ennek értelmében a szakértők a pénzmosási tevékenység folyamatát három részre, azaz három fázisra bontották. A klasszikus folyamatára a következőképpen épül föl: 1) Elhelyezés; 2) Rétegzés, egyes forrásokban bújtatásként szerepel; 3) Integrálás. Hangsúlyozni kell, hogy a folyamat azonban nem szükségszerűen járja be mindhárom fázist, ennek ellenére a piszkos pénzből tiszta keletkezik.

2. ábra: Pénzmosás folyamata a három fázis modell alapján

Forrás: saját szerkesztés

1) Elhelyezés

Az elhelyezés fázisát gyakran emlegetik előmosásként is. E szakasz minősül a pénzmosás legveszélyesebb folyamatának, hiszen itt még nem válik el egymástól az elkövető személye és a „piszkos pénz”. Tehát még közvetlen kapcsolat mutatkozik a bűncselekménnyel. Az elhelyezés célja, hogy ez a közvetlen kapcsolat megszűnjön, a készpénz váljon el az alapbűncselekménytől, s fizikai értelemben pénzügyi szervezetekhez vagy más gazdasági szereplőkhöz kerüljön. Miért van erre szükség? – vetődik fel a kérdés. A bűncselekményből származó s felhalmozódó illegális készpénz komoly nehézséget jelent az elkövetők számára a gyakorlatban. Több hátránnyal is meg kell küzdeniük: készpénz komoly súlyával, logisztikai problémákkal, lopás

fenyegetettsége. Az eredete nehezen bizonyítható, s napjainkra az ENSZ égisze alatt a pénzmosás visszaszorításával foglalkozó nemzetközi szervezetek kezdik kiismerni az elkövetők pénzmosási technikáit, és ezáltal nagyobb figyelmet fordítanak a pénzmosási fenyegetettség szempontjából kiemelt kockázatú ügyletekre.

A pénzmosás elleni küzdelem során nem csak a különböző hatósági szervek fejlődtek, hanem velük párhuzamosan az elkövetők elhelyezési magatartása is. Napjainkban az elkövetők igyekeznek olyan országokba juttatni az illegális pénzt, ahol a pénz mozgásának követésére gyakorlatilag a hatóságoknak nincs lehetősége, ilyenek például az "off-shore" országok.

De mi valójában az elhelyezés? A továbbiakban az elhelyezés (előmosás) egyik gyakori példáját mutatom be. A bűncselekményből származó pénzt az elkövetők általában bankokba viszik, ahonnan rövid időn belül átutalják más bankba, átváltják más fizetőeszközzé. A pénzmosók leggyakrabban nem saját maguk indítják el ezt a folyamatot, – viszik be a pénzt kis tételekben – hanem közreműködőt, úgynevezett strómant alkalmaznak. A stróman személyét nagy gondossággal választják ki, hiszen tevékenysége számos veszélyt hordoz magában. Kritérium feltétel, hogy büntetlen előéletű, gyanútlan személy legyen. Miért fontos a gyanútlanlanság? Ha a stróman rájön, hogy bűncselekményből származik a vagyon, fenn áll a veszély, hogy büntetőjogi kockázat nélkül eltulajdonítja, hiszen az elkövetők úgy sem tesznek ellene feljelentést. Ennek megfelelően a közvetítő munkáját szigorúan ellenőrzik. Mi az oka annak, hogy az elkövetők a fentebb leírt kockázat mellett is előszeretettel alkalmaznak strómanokat? a válasz nagyon egyszerű: e módszernek köszönhetően a bűnöző kiléte akkor is rejtve marad, ha a befizetést végrehajtó közreműködőt azonosítják.

Az elhelyezés során a strukturálásra is komoly figyelmet kell fordítani az elkövetőknek. Úgy kell rendszerezniük, hogy az egy összegben elhelyezett betétek nagysága, vagy az egyszerre vásárolt értékpapírok, pénzügyi aktívák értéke az azonosítási kötelezettség alá eső határ alatt maradjon.⁹

A pénzmosók jelentősen megkönnyített helyzetbe kerülhetnek akkor, ha az elhelyezés során számíthatnak valamely banki alkalmazott, vagy vezető

⁹ Molnár Csaba: Néhány gondolat a pénzmosásról (ORFK Tájékoztató, 1999. 2. szám. 6. oldal)

támogatására. Teljesen leegyszerűsödik a képlet, ha az elkövetők saját bankjukban tudják elvégezni az elhelyezést.

Előfordulhat, hogy a készpénzt külföldre viszik és az ottani kevésbé ellenőrzött bankokban vagy pénzváltókban mossák tisztára a pénzt.

Némi hátrány azonban minden banki ügyletből származik, hiszen a bankban a tevékenységet rögzítik papír alapon vagy elektronikus úton. Hosszú távú együttműködés során pedig a bank bizalmas információkhoz jut.

Ez a veszélyforrás, illetve a bankokra eső szabályozási reflektorfény ahhoz vezetett, hogy a pénzmosók egyre inkább olyan vállalkozástípusokat kerestek, ahol a pénzmosás ellenes szabályozás gyerekcipőben jár, vagy egyáltalán nem is létezik, illetve ahol magas a készpénz fizikai áramlása. Az ilyen nagy készpénzforgalmú üzletek készpénzbevételeihez vegyítik a bűncselekményből származó piszkos, mosásra váró pénzt. Ilyen fedővállalkozás lehet kaszinó, pénzváltó üzletek (beszédes adat: Hollandiában, amikor hatékony szabályozást vezettek be ezekre a kirendeltségekre vonatkozóan, akkor majdnem a fele bezárt.)¹⁰; éttermek, hotelek, bárók, éjszakai klubok. Ezek létrehozásával olyan névleges tulajdonosok mögé bújtatják a bűncselekményből származó tőkét, melyek teljes mértékben a jogszabályok betartásával működnek, s az itt keletkezett nyereséget már, mint törvényes, adózott jövedelmet veszik ki.¹¹

Hamis dokumentumok előállítása és használata az illegális jövedelem forrásának álcázására egy kedvelt és jól bevált módja az elhelyezésnek.

A 2000-es évek új technikája, hogy olyan cégeket alapítanak, amelyek fő profil szerint nem megfogható dolgokkal foglalkoznak. Leggyakoribb példája a tanácsadó cégek, hiszen nagy átutalásokat kaphatnak szerte a világon ügyfeleiktől. Ennek az előnye a következőből áll: nem létező tevékenységért számlázhatnak más, felügyeletük alatt álló jogi személyeknek, mivel a számlázott tételek nem megfoghatóak és ezáltal milliónyi hamis számlázási lehetőséget biztosítanak.

¹⁰ Peter Lilley: Piszkos ügyletek, A pénzmosás világa 2000. 80. oldal.

¹¹ M. Gál István László: A pénzmosás. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó 2004. 22. oldal

További elhelyezési módszerként emlegeti számos szakértő az ékszer, drágakő, nemesfém, és műtárgyvásárlás mellett a nagy értékű vagyontárgyak (autók, repülő, hajók) vagy ingatlanok vásárlását, abból az okból kifolyólag, hogy ezek szintén készpénz mozgással járó üzletágak és nem feltűnő módszer.

Az elhelyezési fázis lezárását Jeffrey Robinson szavaival¹² teszem meg: „Olyan az, mint amikor kavicsot hajítanak a tóba. Az ember látja, amint a kavics vizet ér, hiszen fröccsen. Amikor süllyedni kezd, a víz fodrozódik, és pár másodpercig még tudni lehet, hol esett be a kavics. Amint azonban elkezd süllyedni, a fodrozódás megszűnik. Mire a kavics a víz fenekére ér, minden nyom rég eltűnt, és a kavicsot talán meg sem tudnánk találni.”

2) Rétegzés

A rétegzés célja, hogy a készpénz olyan helyre kerüljön, ahol eredetének kinyomozására a hatóságoknak roppant kevés esélye legyen. E szakaszban az illegális jövedelmet elválasztják a forrástól, a bevételeket elrejtik úgy, hogy a jövedelem megszerzője, valamint a bűncselekményből származó pénz közötti kapcsolatot ne lehessen felderíteni.¹³

E fázisban a piszkos pénz már bekerült a bankrendszerbe, azonban még mindig egy tömbben van, a rétegzés feladata ezt a tömbösítést megszüntetni, hiszen így beazonosítható a bűnszervezet. Ennek érdekében hihetetlen bonyolult pénzügyi tranzakció sorozatot produkálják. Mit is csinálnak valójában? Körbeforgatják a pénzt a pénzintézeteken belül, továbbá más pénzintézetekbe, más országokba viszik át, más valutánembe váltják; beruháznak, ingatlanokba fektetnek be. Elsődleges cél, hogy minél kisebb egységekre osszák a pénzt, amellyel komoly fejtörést okozzanak, az esetleges aktív felügyelet vagy jövőbeni nyomozás összezavarása, akadályoztatása érdekében. E fázis záró részeként hamis származási hellyel fedjék el a pénz forrását.

E fázisnál a lebukás veszélye csekélyebb, mint az elhelyezésnél, de itt is be lehet azonosítani olyan nyomokat, amelyek pénzmosásra utalnak. A nyomok összegyűjtésekor nagy segítségemre volt a Nemzeti Adó- és Vámhivatal B.-A.-Z.

¹² Jeffrey Robinson: A pénzmosoda. A világ harmadik legnagyobb üzlete belülről. Park Kiadó, 1996. 38. oldal.

¹³ Gál István L.: A pénzmosás

Megyei Adóigazgatóság Társas Vállalkozások Ellenőrzési Osztályának vezetőjével készített interjú. A revizoroknak egyből szemet szúr az olyan pénzügyi tranzakció, ami mögött egyértelműen nincs értékalkotás. Továbbá jellegzetes nyom a beruházások rendszeres eladása és vétele. S mivel egy tisztességes vállalkozót leggyakrabban a profitszerzés hajtja, ezért könnyen feltűnik a hatóság számára egy olyan vállalkozási kör, amely nem aggódik tevékenységének veszteségessége miatt. Az ilyen köröknek az egyetlen célja, pénzük eredetének homályossá tétele.

3) Integrálás

A legalizálás során az integráció az a részmozzanat, amellyel a pénzmosó törvényes magyarázatot tud adni hirtelen felgyülemlett vagyonokra. A bűncselekményből származó vagyont visszajuttatják a gazdaságba, legális üzleti forrásból származónak feltüntetve azt, amely így elismert pénzügyi szervezetektől induló és oda érkező vagyónként tűnik fel.¹⁴ Ebben a fázisban az elkövetők gyakorlatilag fellelégezhetnek, hiszen a lebukás veszélye a másik két fázishoz képest elenyésző. A hatóságok egyetlen esélye egy informátor találása.

A továbbiakban az integrálás néhány módszerét mutatom be.

- 1) A bűncselekményből származó bevételt beillesztik egy legálisan alapított vállalkozásba, ahol bevételként tüntetik fel, meghamisítják a bevételi és kiadási adatokat, s fiktív számlákkal fedezik a mosott pénzt. Egy vendéglő nagyobb értékesítési forgalmat mutat ki, mint a tényleges, s a különbözetbe helyezik a mosásra váró összegeket.
- 2) Anonim társaságok létrehozására olyan országokban, ahol a titokvédelmi szabályok garantálják a névtelenséget.
- 3) Fedőcégen keresztül lebonyolított ingatlan adásvétel. Az ingatlan vásárlása piszkos pénzből történt, a haszon pedig legalizálva ingatlan eladásból származó bevételként jelenik meg.

¹⁴ Gál István: A pénzmosás

4. Pénzmosási technikák

A Magyar Könyvvizsgálói Kamara egyik tanulmányában összegyűjtött és bemutatott néhány hangsúlyos pénzmosási technikát. E fejezetben a különböző technikákat részletezem, természetesen teljes körűen nem tudom bemutatni az összes módszert, hiszen a világ fokozatos fejlődése mellett szinte nap, mint nap keletkeznek új technikák, így a taxatív felsorolásra nincs lehetőség.

4.1. Pénzmosás készpénzforgalomban

Talán ezt jellemezhetjük úgy, hogy a legkezdetlegesebb módszer. A készpénzt bemutatóra szóló betét révén valamely bankba jutatták. Azonban a betétek anonimitásának megszüntetése következtében napjainkban már nem alkalmazzák.

4.2. Adó túlfizetése

Ha az elkövetők kezében a bűncselekményből származó piszkos pénz kisebb tétel, akkor előszeretettel használják ezt a technikát. A bevalláshoz képest túlfizetett adó a gazdasági év végén visszaigényelhető az adóhatóságtól. Ez a módszer egy kicsit megmosolyogtató, hiszen a pénzmosóknak adóhatósági igazolás kerül a birtokokba, amely igazolja a pénz tisztességét.

4.3. Élet és vagyonbiztosítások

Számtalan lehetőség rejlik e témakörben az elkövetők számára. A biztosítás összegét a pénzmosók a bűncselekményből származó pénzből fizetik, majd a legtöbb esetben kérik a lejárat előtti folyósítást. Vagyonbiztosítás esetében a bűnözők valamilyen módon előidézik a biztosítási eseményt, s a bekövetkezése után kártérítési igénnyel lépnek fel.

4.4. Garantált kölcsön

Az egyik legtökéletesebb módszere a pénzmosásnak az úgynevezett holland szendvics. Ekkor egy viszonthitelezési folyamat történik. E folyamat során az elkövető kölcsönveszi pénzét önmagától. Leggyakoribb módja ennek a

technikának, amikor a pénzműsor off-shore cége bankszámláján lévő összeget letétbe helyezi biztosítékul, s hitelért folyamodik egy kimondottan jó hírű pénzüzetnél. Ezen módszer felismerése hazánkban különösen nehéz, hiszen nálunk a pénz fedezetre történő hitelfelvétel igen kedvelt banki ügylet. Felmerül a kérdés miért vesz fel valaki hitelt, ha rendelkezik készpénzzel, azonban a hazai szabályozás szerint ez többnyire ésszerű tranzakció. Két indokkal lehet ezt alátámasztani, az egyik, hogy a letétbe helyezett pénz után a letevő kamatot kap, a másik pedig, hogy a hitel költségeit le tudja írni.

4.5. Fiktív külkereskedelmi ügylet

Az egyszerű érthetőség miatt a technikát egy fiktív példán keresztül mutatom be. A pénzműsor gazdasági társaság fő tevékenységként ruha kereskedelemmel foglalkozik. Papíron férfi nadrágokat importál Macedóniából, s ingeket exportál vissza. Ha csak a tevékenység dokumentumait vizsgáljuk, mindent rendben találunk, beleértve a vám papírokat, különféle engedélyeket, számlákat. Valós gazdasági teljesítés nincs mögötte, a papírok legalizálják az üzletet. A pénzműsorok egyetlen feladata a szóban forgó összeg körbeutalása a világon, Hamburgba, majd Hong Kong-ba és onnan svájci Bernbe, s nagyon nehéz a hatóságoknak olyan pénzügyi szakembert találni, aki képes megfejtetni a pénz eredetét.

4.6. Akkreditív felhasználása a fizetéshez

Az akkreditív, más néven okmányos meghitelezés, a vevő bankjának kötelezettségvállalása az eladó felé, hogy az eladott áruk szállítását igazoló okmányos esetén fizetni fog. Ahhoz, hogy ez a módszer hatékony és biztonságos legyen, a pénzműsor cégnek szüksége van egy teljes mértékben legális tevékenységet végző megbízható külföldi partnerre. Továbbá elengedhetetlen feltétel, hogy mind a pénzműsor vállalkozás, mind a külföldi társaság jó kapcsolatot ápoljon bankjával, vagy minimum a külkereskedelmi üzletágban dolgozó munkatársakkal. A pénzműsor folyamatát lépésenként mutatom be.

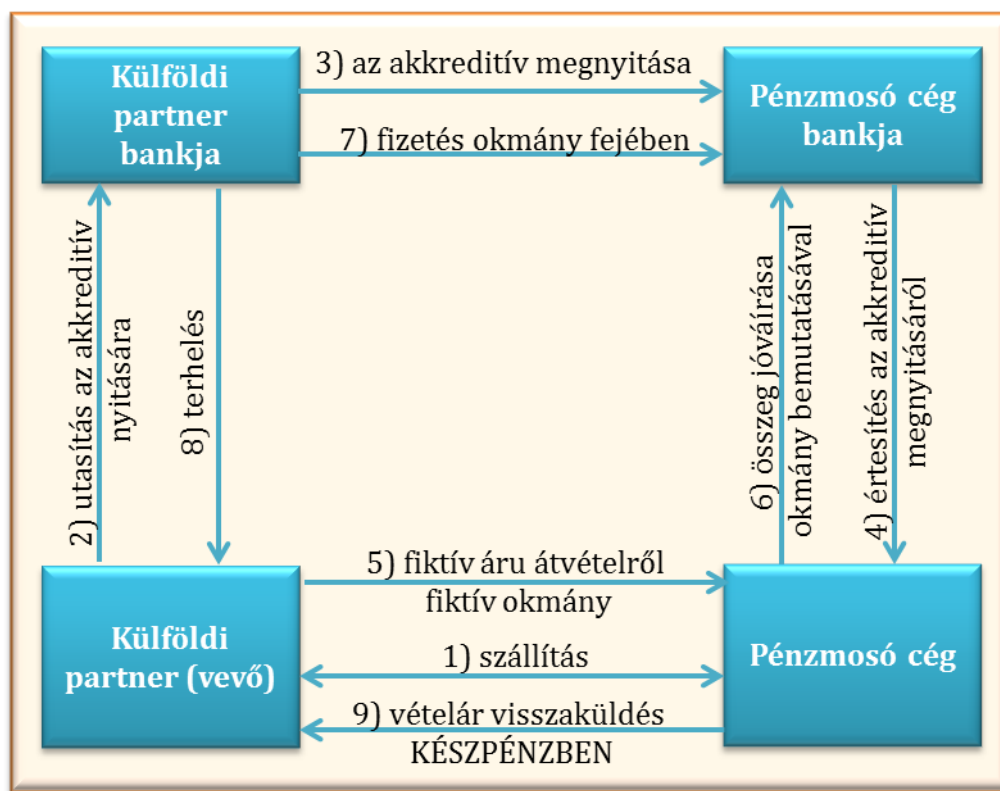
LEGÁLIS TEVÉKENYSÉG

- 1) Külkereskedelmi szerződés megkötése, amelyben megállapodnak, hogy a szállítást okmányok kíséretében végzik, a fizetést pedig akkreditív formájában írják elő.
 - 2) A vevő (külföldi partner) utasítás ad a bankjának okmányos hitellel nyitására.
 - 3) A vevő bankja megnyitja az akkreditívet, s értesíti erről a pénzmosó cég bankját.
 - 4) A pénzmosó cég bankja értesíti a pénzmosó céget, hogy megnyitották az akkreditívet.
- üzlet
illegális
pontja
- 5) A nem létező áruszállításról – mivel csak névleges külkereskedelmi ügyletről van szó – hamis átvételi okmányokat állít ki a partner cég, s ezeket be is mutatja saját bankjának. A bank nem fog gyanakodni, hiszen a vevő nem reklamál.
 - 6) A pénzmosó cég bankja jóváírja a bűnözők számláján az összeget. ezen összeg törvényes eredete vitathatatlan, szabályos külkereskedelmi ügylet révén.
 - 7) A pénzmosó cég bankja elküldi a papírokat az ügyletben résztvevő másik banknak.
 - 8) Ez a pénzintézet megterheli a vételár összegével a vevő számláját.
 - 9) Vételár visszaküldése készpénz formájában + az előre megállapodottak szerinti jutalom

Felvetődik miért éri meg ez egy olyan vállalatnak, mely eddig 100%-ban legális tevékenységet folytatott. Az ellentételezésen túl más előnye is származik belőle, nevezetesen a fiktív ügylettel növelt kiadását, s ezáltal kevesebbet kell adóznia.

Az akkreditív módszer hátránya a meglehetősen költséges voltában leledzik. Természetesen az akkreditív díjat is állnia kell a pénzmosóknak, s az az összeg

az ellenértékrésszel együtt elérheti egyes becslések szerint a szerzett pénz 30%-át.

3. ábra: Pénzmosás a külkereskedelemben

*Forrás: saját szerkesztés Gál István A pénzmosás című könyve alapján
26. oldal*

4.7. Árumozgással nem járó külkereskedelmi ügyletek

A pénzmosás elterjedt formája, amikor árumozgás nélküli ügyleteket kötnek a vállalkozások. Ilyenkor a hatóságok nehéz helyzetbe kerülnek, hiszen a teljesítmény nehezen mérhető (pl.: a különböző szolgáltatásokkal, tanulmányok készítésével, marketingtevékenységgel, szellemi tulajdonnal, tanácsadással kapcsolatos fizetések).

4.8. Ékszer vásárlása

A pénzmosó illegális tevékenységből származó piszkos pénzből ékszert vásárol, a hatóságok előtt úgy tűnteti fel mintha örökölte volna korábban meg nem talált hagyatékából. Ha tiszta pénzre van szüksége megfelelően dokumentálva értékesíti. Ennek egy elterjedt formája az árverés szervezése, mely lehetőséget kínál az elkövetőnek arra is, hogy stróman útján saját maga vásárolja meg az eladásra kínált értéktárgyat. → értéktárgy is megmarad és bizonylat is kerül a kezükbe.

4.9. Szerencsejátékokban való részvétel

A pénzmosók gyakran kaszinókban igyekeznek tisztára mosni a piszkos pénzt. Nagy összegben vásárolnak zsetont, s csak kis tételben vagy egyáltalán nem szállnak játékba. Majd a zsetonokat visszaváltják → tiszta pénzt kapnak.

4.10. Fedővállalkozások és fantomcégek

Hazánkban ez a technika a legelterjedtebb és sokak szerint a legbiztonságosabb a pénzmosók számára. A fedővállalkozások és a fantomcégek között szignifikáns különbség van. A fedővállalkozás a legális gazdaságban ténylegesen működik, azonban a fő feladata nem a legális gazdasági tevékenység, hanem a piszkos pénz tisztára mosása – ezzel szemben a fantomcégeket csupán egy-egy tevékenység leplezésére alapítanak, a cél elérése után a cég eltűnik, s a mögötte álló bűnelkövetők felkutathatatlanokká válnak.

4.11. Bankok, pénzintézetek megszerzése

Ez az egyik legtokéletesebb és legbiztonságosabb pénzmosási módszer, hiszen egy pénzintézet megszerzésével kockázatmentesen bejuttatható bármennyi bűncselekményből származó piszkos pénz a pénzügyi rendszerbe. A bank nyújtotta szolgáltatásoknak köszönhetően egyszerűen tisztára mosható a pénz. Gyakori ez a pénzmosási módszer kiterjedt bűnszervezetek körében (pl. a kínai Triád).

Néhány vállalkozás, ami alkalmas a pénzmosásra: kaszinók, bárók, éttermek, hotelek, éjszakai klubok, magyarul azok a gazdasági társaságok, ahol a készpénzforgalom jelentős.

A bemutatott példák a pénzmosás egyszerűbb módszerei, melyek könnyen felismerhetők. A valóságban azonban sokkal bonyolultabb, kifinomultabb, kapcsolódó technikák léteznek, melyek komoly feladat elé állítják a hatóságokat. A pénzmosók hamar kiismerik az ellenük alkalmazott szabályokat, s hamar reagálnak is rá, és más módon biztosítják a pénzmosás lehetőségét.

5.Harc a pénzmosók ellen – Nemzetközi egyezmények és szervezetek

A pénzmosás és annak szövevényes hálózata ellen küzdő államok felismerik, hogy közösen, együtt fellépve tudnak csak eredményesek lenni a bűnözőkkel szemben.¹⁵ A továbbiakban néhány pénzmosás ellen küzdő nemzetközi egyezményt és szervezetet mutatok be.

5.1. Nemzetközi egyezmények

-
- 1976. Először használták büntető ügyben a pénzmosás kifejezést.
 - 1980. június 27. Strasbourgi konvenció. Az Európai Tanács Miniszteri Bizottsága ajánlást fogadott el a bűncselekményekből származó pénz külföldre szállításának és biztonságba helyezésének megakadályozásáról. A Bizottság álláspontja szerint az igazságszolgáltatás és a rendőrség mellett is komoly feladat hárul a bankokra is a pénzmosás elleni küzdelemben,

¹⁵ nem szorítkozhatnak a nemzeti határokon belülre. Ha ezt tennék, a pénzmosók a felügyeleti mechanizmusokban rejlő gyengepontokat hamar észlelnék, s a piszkos pénzek a nemzetközi rendszer e területére irányítanák.

hiszen hatékony preventív szerepet tölthet be. Ennek megfelelően a Tanács a tagállamainak azt ajánlotta, hogy:

- ellenőrizték az ügyfelek személyazonosságát;
- korlátozzák a rendszeres ügyfeleknek biztosított széf bérbeadását;
- tartsák vissza az olyan bankjegyeket, amelyekről feltehető, hogy bűncselekmény elkövetéséből származnak;
- megfelelő módon készítsék fel bankfiókjaik személyzetét.

1986. Önálló bűncselekménnyé nyilvánították a pénzmosást az USA-ban.

Peter Lilley a következőképpen fogalmaz ezzel kapcsolatban: „Ennek a világszerte terjedő rákos tünetnek az elburjánzását csak az ellene irányuló jogalkotással és jogalkalmazással lehet megakadályozni”¹⁶ Napjainkban minden eddiginél szélesebb nemzetközi összefogás kezd kialakulni a szervezett bűnözés és a pénzmosás ellen. Nagyobb hangsúlyt fektetnek a megelőzésre, mint az utólagos üldözésre. Egyfajta jogszabályi harmonizáció kezdődött az egyes államok között a hatékonyság növelése érdekében.

1988. december 20. Bécsben 67 ország írta alá az ENSZ kezdeményezésére a kábítószeres és pszichotróp anyagok tiltott forgalmazása elleni egyezményt. A Bécsi Konvencióként ismert Egyezmény 1990. november 11-én lépett hatályba. Ahogy az Egyezmény elnevezéséből is látszik, elsősorban a kábítószer-kereskedelem visszaszorítását volt hivatott szolgálni, ugyanakkor jelentős lépéseket tett az e tevékenységből származó pénz tisztára mosásának megakadályozása érdekében. Az ENSZ szintjén először fogalmazta meg a pénzmosás büntetőjogi üldözésének szükségességét. A Konvenció a pénzmosási tevékenységét bűncselekménnyé nyilvánítja, s elvárja az Egyezményt aláíró tagállamoktól, hogy nemzeti szinten ugyanezt tegyék a jogrendszerükön belül.

Előírt intézkedések:

¹⁶ Peter Lilley: Pizskos ügyletek a pénzmosás világa. 214. o.

- banktitok-szabályok szigorúságának enyhítését, mivel a nyomozó hatóságok itt ütköztek falakba a leggyakrabban;
- átfogó segítségnyújtási kötelezettség a tagállamok között, amely a pénzmosásból származó vagyon azonosítását szolgálja.

1988. december. Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság által kiadott Baseli Nyilatkozat, amely kizárólagosan pénzügyi rendelkezéseket tartalmaz. A 10 ország által aláírt nyilatkozat elsődleges célja, hogy iránymutatást adjon a pénzintézetek számára, hogy miképpen kerülhetik el azt, hogy akaratukon kívül a pénzmosás résztvevőivé váljanak. A bankok számára meghatározott néhány alapvető eljárást, melyeket alkalmazniuk kell:

- 1) Ügyfélazonosítási kötelezettség.
- 2) Amennyiben az ügyfél nem azonosítja magát, lehetőség nyílik a tranzakció végrehajtásának megtagadására.
- 3) A bankrendszer felelőssége, hogy a banki alkalmazottak betartsák a jogszabályokat.
- 4) Magas etikai szorzónak kell megfelelniük tevékenységük során.
- 5) A pénzintézeteknek együtt kell működniük tevékenységük során.
- 6) Belső jegyzőkönyv megőrzési kötelezettségét írták elő.

1990. november 8. Európa Tanácsi Egyezmény

Az Európa Tanács tagállamai Strasbourgban aláírták a pénzmosás megakadályozásáról és a bűncselekményekből származó dolgok felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról szóló nemzetközi Egyezményt. Hazánk is az aláíró államok között szerepelt. A Konvenció elsősorban a pénzmosás nyomozati és bűnügyi végrehajtó szakaszára összpontosít.

Ez az Egyezmény a Bécsi Konvenció alapjain nyugszik, igyekeztek a már megalkotott és alkalmazott terminológiát használni. A pénzmosás terjedésével párhuzamosan ezen rendelkezések is szigorodtak. Elkobzás hatálya alá vonja a bűncselekmények legszélesebb köréből származó jövedelmet (a Bécsi Konvenció csak a kábítószer-kereskedelemből származóakra összpontosított).

A Konvenció megalkotói számára világossá vált, hogy a hatékony fellépés érdekében minden tagállam jogrendszerében bűncselekménnyé kell nyilvánítani a pénzmosást. Ennek megfelelően a Konvenció tartalmazza a pénzmosás meghatározását, s előírja, hogy ezen definíció alapján állapítsák meg a büntetőjogi tényállást.

(A Konvenció nem kötelező erejű jogszabály, hanem elvi iránymutatás a tagok számára.)

Pénzmosásnak tekinti a következő magatartásokat: „A bűncselekményből származó javak valódi természetének, forrásának, rendeltetésének mozgásának, jogi helyzetének eltitkolását és leplezését; a dolgok megszerzését, birtoklását vagy használatát, tudván a javak bűnös származásáról; és a közreműködést pénzmosásra szerveződött társaságban, a pénzmosás kísérletét, alakzatait és bármilyen módon történő elősegítését.

2000. december: Nemzetközi Szervezeti Bűnözés Elleni Egyezmény, mely Palermói Egyezmény néven híresült el, ENSZ kezdeményezésre alkották meg.

Az egyezmény értelmében az aláíró államok kötelesek:

- bűncselekménnyé nyilvánítani valamennyi súlyos bűncselekményből eredő vagy non elkövetett pénzmosást;
- alapítani egy önálló szabályozó és felügyeleti rendszert a pénzügyi szektor elemzése céljából.

2001. december 4. Az EU II. pénzmosás elleni irányelve

A pénzmosás térnyerése és a pénzmosók által alkalmazott technikák fejlődése – az elkövetők egyre kevésbé a pénzintézeteken keresztül valósítják meg a pénzmosást- lépésre kényszerítette a nemzetközi szervezeteket. 2001. szeptember 11-én történt terrortámadások alapjaiban megváltoztatták a pénzmosás megítélését mind a hazai, mind nemzetközi viszonylatban. A pénzmosás hátterében megjelent a terrorizmus, mely tevékenység közvetlen és rendkívül súlyos veszélyt jelent az országokra. Ez a felismerés pánikszerű jogalkotási és

ellenőrzési tevékenységre kényszerítette a nemzetközi szervezeteket. Az EU 2001/97/EK számon módosította az I. Direktívát. A Tanács megcélozta a terrorizmus finanszírozásának felderítését, szankcionálását, melyből egyenesen következik, hogy a terrorizmust a pénzmosás körébe sorolta. Továbbá kiszélesítette a bejelentésre kötelezettek körét. Nem csupán a pénzügyi intézeteket terhelte e kötelezettség, hanem a könyvelőket, könyvvizsgálókat, adótanácsadókat, ingatlankereskedőket, jogászokat, közjegyzőket, kaszinókat, és nagy értékű ingóságokkal kereskedő aukciós házakat.

2005. május 16. Európa Tanács Varsói Egyezménye

Az Egyezmény a pénzmosásáról, a bűncselekményekből származó jövedelmek felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról rendelkezik, illetve kiemelt figyelmet fordít a terrorizmus finanszírozására. Az aláíró államok megállapodtak, hogy pénzügyi hírszerző egységet hoznak létre, s hozzáférést biztosítanak egymás adatbázisához.

2007. december 15. Az EU III. pénzmosás elleni irányelve

Célja a terrorizmus anyagi támogatásainak megzavarása és megakadályozása. E Direktíva jelentős mértékben kiterjesztette azon foglalkozások körét, ahol alkalmazni kell a pénzmosás szabályait. Minden olyan árukereskedelmi ügylet során figyelembe kell venni, ahol a készpénzfizetés meghaladja a 15000 eurót.

5.2. Pénzmosás elleni nemzetközi szervezetek

A pénzmosás során a cselekmény elkövetése mindig nemzetközi vonatkozású. Az esetek többségében már az alapbűncselekmény –melyből az illegális vagyon származik – is több országot érint. A korábban bemutatottak tekintetében látszik, hogy a legalizálás lehetetlen az országokon keresztüli mozgatás nélkül. Ezek tükrében a pénzmosás elleni küzdelmet nem lehet hatékonyan végezni kizárólag nemzeti szinten. Szükséges az országok, és közösségek összefogása.

5.2.1. FATF – Financial Action Task Force on Money Laundering

Pénzmosás elleni Pénzügyi Akciócsoportot 1989-ben hozta létre Kanada, Franciaország, Németország, Anglia, Olaszország, Japán, és az Amerikai Egyesült Államok. Napjainkban 36 taggal működik, ez a szám véglegesnek tekinthető, nem kívánnak több tagot felvenni szervezetükbe. Működésének első szakaszában a pénzmosási műveletek kiterjedt elemzését végezte a FATF valós megtörtént esetek alapján. Továbbá meghatározták azokat a kulcsfázisokat, ahol a pénzmosás leleplezésére a legnagyobb lehetőség nyílik. Kidolgoztak egy 40 pontból álló Ajánlást, mely a pénzmosás elleni hatékony küzdelmet hivatott szolgálni, azonban ezen pontok részletezésére jelen dolgozat keretében nincsen lehetőségem. Az Ajánlás alkalmazása a tagok számára jogilag nem kötelező, de az egyes országok pénzmosás elleni küzdelem politikájának kialakítása során iránytűként szolgált.

5.2.2. PC-R-EV / Moneyval – Select Committee on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures

1997. szeptemberében 21 taggal alakult PC-R-EV néven. Alakulásának oka nagyon egyszerű, az FATF nem kívánt több tagot felvenni, inkább regionális szervezetek létrehozását ösztönözte. Célja a nem FATF tagok által végzett felmérések vezetése és kiértékelése a pénzmosás elleni intézkedések során. Jelenleg Moneyval néven, 47 taggal – köztük Magyarország is- működik.

5.2.3. Egmont csoport

1995-ben alakult, napjainkban 107 tagja van, köztük hazánk is. Létrehoztak egy saját fejlesztésű, internet alapján működő számítógépes programot, mely összegzi a tagországok jogszabályait, jogalkotásukról szóló információkat, így esély nyílt annak a beazonosítására, hogy hol gyenge a rendszer, hol van lehetőség pénzmosásra.

6. Pénzmosás a világban – pénzmosási esetek

Az esetleírások a tipikus megoldásokra adnak példát, következzen néhány pénzmosási eset a klasszikus múltból és napjainkból. A jelenkor bemutatott eseteinek összegyűjtésében nagy segítségemre volt az Internal Revenue Service (továbbiakban IRS)- a NAV amerikai megfelelője által publikált anyag. Az IRS a példák összegyűjtését nyilvános bírósági határozatok alapján készítette el. Napjaink vizsgálatának alapját a 2013-as és 2014-es fiskális év szolgálta. A hangsúlyt azért erre az időszakra fektettem, mert hűen tükrözi a pénzmosás aktualitását, a jelenség volumenét és sokrétűségét. Az eseteken keresztül bemutatom, hogy a külföldi hatóságoknak milyen problémákkal kell szembenézniük, s szükséges kezelniük, illetve azt, hogy az ehhez hasonló tevékenységek esetleges magyarországi megjelenése milyen feladatokat ró a Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Felügyeletére.

Esetetek a múltból

6.1. Juszama el-Kurd pénzváltója ¹⁷

Juszama el-Kurd London Notting Hill kerületében működtetett pénzváltó irodát, ahol különleges szolgáltatást nyújtott számos bűnözőnek. Anglia észak-nyugati részén zajló kábítószer-kereskedelemből származó „piszkos” pénzt váltotta át holland valutára. A bűncselekmény mértékét mutatja, hogy az iroda valutatranzakciói 1994 és 1996 között megtízszereződtek. 1999. februárjában 14 év börtönre ítélték. Hatósági beszámolók szerint 3 millió fontot keresett tevékenységével, s letartóztatása előtti időszakban, havonta körülbelül 7 millió fontot mosott tisztára.

¹⁷ Peter Lilley: Piszkos ügyletek, A pénzmosás világa 2000. 63. oldal alapján

6.2. Medellin kartell¹⁸

1991.márciusában több, mint 2 évig tartó vizsgálat után, szövetségi nyomozók lefoglaltak 3 doboznyi aktát a Continental Illinois Bank New York-i fiókjából. Ez a lefoglalás szolgáltatta a bizonyítékot ahhoz, hogy feloszlassák a kolumbiai Medellin kartell Európában, Dél-Amerikában, és az Egyesült Államokban működő pénzmosó szervezetét. A kartell Kolumbiából származó kokaint árusított New York utcáin. A bűncselekményből származó pénzt dobozokba csomagolták, ékszerként címkézték, s páncélautókban a La Guardia repülőtérre szállították, hogy onnan Los Angelesbe jutassák. Itt bankokban helyezték el, úgy feltűntetve, mintha ékszereladásból származó bevétel lenne. A következő lépcsőként visszautalták elektronikus úton New York-i pénzintézetekbe, ahol egymás közötti utalások után végül Kolumbiába küldték a tisztára mosott pénzt. A nyomozás következtében 127 személyt tartóztattak le, továbbá két bank ellen indult eljárás, 300 millió amerikai dollár tisztára mosásában való közreműködés miatt.

6.3. Rókavadászat – pénzmosás érdekében létrehozott bankfiók?¹⁹

A Pénz és a Rókavadászat fedőnevet viselte az az akció, melyet az amerikai kábítószer-ellenes rendőrség (DEA), a Szövetségi Nyomozóiroda (FBI), az adóhivatal, továbbá a brit és olasz rendőrség végzett. A vadászat alapja az volt, hogy a rendőrök egy georgiai városban szabályosan működő bankot alapítottak, s 51 fiókot nyitottak szerte az Államok területén. Amikor a beépített bank „valódisága” biztossá vált, nyitottak egy kirendeltséget Anguilla-szigetén, melyről elhíresztelték, hogy pénzmosói tevékenység is szerepel a választható szolgáltatások között. A kolumbiai Cali-kartell sétált be a csapdába, s itt próbálta tisztára mosni a kábítószerből származó piszkos pénznek egy részét. Hat hónapig tartó működés alatt a „bank” 52 millió dollárt kezelte. A nyomozás végén 88 személyt tartóztattak le, köztük a kartell floridai vezérképviselőjét, 9 tonna kokaint és 450 kiló hasist foglaltak le, továbbá visszaszereztek néhány különösen értékes festményt (Picasso, Rubens, Reynolds).

¹⁸ U.S. Department of Justice – National Institute of Justice: International Money Laundering: Research and Investigation Join Forces 1992.szeptemberében megjelent Barbara Webster és Michael S. Campbell tollából származó cikk alapján (5. oldal)

¹⁹ DEA Publications Briefing Book – Operation Foxhunt 1998. 26. oldal

Jelenkor esetei²⁰

6.4. Tűzoltóparancsnok sikkasztása és pénzmosása²¹

2012. november 19-én Louisville-ben Paul Barth-t korábbi tűzoltóparancsnokot 41 hónap letöltendő börtönbüntetésre ítélték sikkasztás és pénzmosás bűntette miatt. Továbbá a bíróság 190.000 dollár kártérítés megfizetésére kötelezte a „Crusade for Children” alapítvány felé, illetve 8.277 dollára a McMahan-ben lévő tűzoltóállomás irányába. Barth 2012. június 21-én beismerte bűnösségét. A bírósági dokumentumok szerint 2001 januárjától kezdve, egészen 2009 novemberéig – a parancsnoksági ideje alatt- a tűzoltóság és egy gyermekalapítvány javára küldött pénzadományokat saját kiadásainak fedezésére használta. Tevékenységének fedezése érdekében bankszámlát nyitott a gyermekalapítvány nevében, melyen 218.995 dollár piszkos pénzt helyezett el. A nyomozóhatóság megállapította, hogy a pénz egy részét egyéni luxus kiadásainak fedezésére használta, többek között Disney World-i vakációra, Corvette Klub költségeire, gépjárműadóra. Továbbá bebizonyosodott, hogy az elkövető rendszeresen használta a tűzoltóság bankkártyáját szintén személyes kiadásainak fedezésére 36000 dollár értékben.

6.5. Fedőcégek alkalmazása – Fekete piaci peso váltó²²

2013. szeptember 11-én 151 hónapos börtönbüntetésre ítélte a Houstoni Bíróság Willie Whitehurst-ot. Ő volt az egyik vezetője annak a bűnszervezetnek, amely tisztára mosott több mint 20 millió, kábítószer-kereskedelemből származó amerikai dollárt különböző fedőcégeken keresztül. 2013 februárjában Whitehurst és bűntársai: Enrique Morales, Fulton Smith és Anthony Foster bűnösnek vallották magukat a pénzmosás elkövetésében. Az elkövetők 2009 októbere és 2011 szeptembere között kábítószer eladásából származó törvényes amerikai fizetőeszközt különböző bankszámlákon helyezték el, úgy feltűntetve, mintha azok a fedővállalataik tevékenységéből származnának. Ezt követően a pénzt számos különböző

²⁰ A jelenkor esetei fejezetben a legtöbb példa az amerikai adóhatóság, az IRS honlapján közzétett esetgyűjteményből származik, amelyek az alábbi linkeken érhetőek el: <http://www.irs.gov/uac/Examples-of-Money-Laundering-Investigations-Fiscal-Year-2013>; <http://www.irs.gov/uac/Examples-of-Money-Laundering-Investigations-Fiscal-Year-2014>; (továbbiakban IRS esetgyűjteményként jelölöm e forrást)

²¹ IRS esetgyűjtemény

²² IRS esetgyűjtemény

bankszámlára utalták szerte Amerikában és Mexikóban, majd pesora váltották, s visszautalták a fedővállalkozás bankszámlájára. Morales 188, Foster 121, Smith 30 hónap börtönbüntetést kapott.

6.6. Terrorizmus finanszírozása /FATF tipológiák, megtörtént eset alapján/²³

„A” országban terrorcselekményekre szánt pénzeket gyűjtöttek be, s utalták át „B” országban működő terrorszervezet javára. A terrorista szervezet tengerentúli kapcsolatai használta fel annak érdekében, hogy „megadóztassa” a kitelepült közösséget jövedelmük és megtakarításuk alapján. Az „adó” egy „hívó alapba” került, majd számítógépes átutalással a terrorszervezethez. A szervezet fő tevékenysége jelentős etnikai csoportok, fegyverek, valamint egyéb logisztikai eszközök átcsempészése volt „A” országba, ahol a támadást végre akarták hajtani.

6.7. Nemzetközi pénzmosó hálózat felderítése²⁴

A belga igazságszolgáltatás leplezett le egy nemzetközi pénzmosó hálózatot 2008 szeptemberében. Titkos bankot üzemeltettek különböző szervezett bűnözői csoportok számára. A felderítés nem megszervezett akció következménye, egy férfi letartóztatásával kezdődött a brüsszeli reptéren, aki nagy mennyiségű készpénzt szállított. A nyomozás során mintegy 80 millió eurót foglaltak le, s az ügy még napjainkban is aktív.

6.8. Zetas Kartell²⁵

2013. szeptember 6-án Austinban Eusebio Maldonado Huitron-t 96, Treviso Morales-t 240, Francisco Colorado Cessa-t szintén 240, valamint Fernando Solis Garcia-t 160 hónapos börtönbüntetésre ítélték a Zetas Kartell illegális kábítószer-kereskedelméből származó piszkos pénz tisztára mosásában való közreműködés miatt. A nyomozás során összegyűjtött bizonyítékok rávilágítottak arra, hogy a Zetas egy befolyásos drog kartell, mexikói központtal, melynek milliárdos bevétele származik drogkereskedelemből. A nyomozóhatóság feltárta, hogy 2008-tól a kereskedelemből

²³ FATF topológiák, <http://www.fatf-gafi.org/topics/methodsandtrends/>

²⁴ Jean-Pierre Stroobants, Le Monde, 2008. szeptember 17. 7. oldal

²⁵ IRS esetgyűjtemény

származó illegális pénz tisztára mosása érdekében a kartell megbízta Jose Trevisot és feleségét Zulema Trevisot. Az utasítás szerint a piszkos pénzből vásárolniuk kellett Amerikai Quarter lovakat – a világ egyik legnépszerűbb lófajtája-, hogy tenyésztésükkel, kiképzésükkel és versenyeztetésükkel fedezzék illegális ügyleteiket. A vallomásokból kiderült, hogy egy fedővállalkozás alapítására is sor került, mely elsősorban szalmakereskedéssel foglalkozott több millió dollár értékben szerte az Egyesült Államokban. E vállalkozás segítségével sokáig úgy tűnt az amerikai adóhatóság számára, hogy a társaság bevétele szalmakereskedelemből, ló eladásból, illetve versenydíjakból származik. Továbbá megállapításra került, hogy az elkövetők mindig gondosan odafigyeltek befizetéseikkor arra, hogy soha ne lépjék túl a 10.000 dolláros határértéket, mely után a bankoknak jelentési kötelezettségük keletkezik az amerikai törvények szerint. A nyomozás során lefoglaltak 400 Quarter lovat, melyeket körülbelül 9 millió dollár értékben elárvereztek.

6.9. Vegas-i drog Alaszkában²⁶

2013. január 3-án Nicholas Ghafouria-t 180 hónapos börtönbüntetésre ítélték, továbbá 1,2 millió dollár bírság megfizetésére kötelezték, miután bűnösnek találták kábítószer-kereskedelem és pénzmosás vádjában. A bírósági dokumentumok szerint 2009 májusa és 2010 októbere között Ghafouria által szervezett és vezetett csoport több mint 4000 Oxikodon tablettát „szórt szét” Alaszka szerte, és tisztára mosott 1,2 millió dollárt. Az elkövetők különböző módokon juttatták el a szert Alaszkába – több esetben csomagokba rejtve repülőgépen-, ahol körülbelül 65 dolláros áron értékesítették. A tevékenységből származó piszkos pénzt összekötő útján közvetlenül Ghafouriához, vagy banki tranzakciókon keresztül olyan számlákra juttatták, amelyek közvetve az elítélt irányítása alatt állta.

6.10. Ex-ügyvéd pénzmosása²⁷

2013. október 17-én Ross és Linda Littlefield-et 48 illetve 60 hónap börtönbüntetésre ítélték Orlandóban, miután 2013. június 11-én bűnösnek találták őket pénzmosás vádjában. Továbbá 2.888.418 dollár kártérítés megfizetésére kötelezte őket a bíróság. A hivatalos iratok szerint Linda Littlefield megalapította a „Littlefield Law Group”-ot,

²⁶ IRS esetgyűjtemény

²⁷ IRS esetgyűjtemény

amely „Medicaid” tervezésre specializálódott. (A Medicaid egy szociális egészséggondozó program Amerikában olyan családok és egyének számára, akik alacsony jövedelemmel rendelkeznek.) 2007-ben a házaspár alapított egy non-profit szervezetet JNN alapítvány néven, mely az ügyfelek vagyonának elrejtésében segédkezett, így az nem befolyásolta a kliensek Medicaidra való jogosultságát. Ross Littlefield volt a vagyonkezelő. 2007-2010 között a házaspár 27 klienst vett rá csalárd módon, hogy adják át vagyonuk egy részét a JNN alapítvány számára. A kicsalt összeg körülbelül 4,7 millió dollárra tehető. Ahogy az ügyfél pénze megérkezett az alapítvány bankszámlájára, rögtön továbbutalták saját bankszámláikra, s személyes kiadásaik fedezésére használták. A csalás ideje alatt folyamatosan hamis kimutatásokat küldtek ügyfeleik részére.

6.11. Guatemala korábbi elnökének tevékenysége²⁸

2014. május 22-én Manhattanben 70 hónapos börtönbüntetésre ítélték Guatemala korábbi elnökét Alfonso Portillo-t, továbbá 2,5 millió dollár megfizetésére kötelezték. 2014. március 18-án bűnösnek találták pénzmosás vádjában, miután dollármilliókat mosott tisztára különböző bankokon keresztül. A bírósági dokumentumok szerint 199-2002 között tartó megbízatása alatt 2,5 millió dollárt kapott Tajvan kormányától. A megvesztegetés tárgya az volt, hogy a pénzért cserébe Guatemala fogadja el Tajvan államiségét. Portillo gondoskodott a pénz Guatemalából az Egyesült Államokba való juttatásáról, s ott különböző bankokon keresztüli tisztára mosásáról. Megállapításra került, hogy az ex-elnök pontosan megtervezte a pénzmosás menetét, hogy álcázza és rejtse el a pénz forrását, hiszen a feltárt dokumentumok szerint az összeg nagy része továbbutalásra került luxemburgi és svájci pénzintézetekbe.

A továbbiakban egy strukturált táblázatot készítettem az egyes esetekről, ahol azt vizsgáltam mennyire hasonulnak egymáshoz az ügyek, mennyire egyeznek meg a különböző elkövetési módok a pénzmosás helyének függvényében. Továbbá igyekeztem figyelemmel kísérni a tisztára mosott pénz útját, azaz a felhasználását.

²⁸ IRS esetgyűjtemény

	Pénzmosás helye	Pénzmosást végző szervezet/személy működési helye	Pénzmosás tárgya	Pénzmosás módja	Mosott pénz felhasználása
Juszama el-Kurd pénzváltója	London, Egyesült Királyság	Anglia északi-nyugati része	kábítószer-kereskedelem	pénzváltó segítségével	Egyéni luxus kiadások
Medellin kartell	New York, USA	Kolumbia	kokain kereskedelem	pénzintézet felhasználásával	terjeszkedés, luxus kiadások
Rókavadászat	Anguilla-szigete	Kolumbia	kábítószer-kereskedelem	bank felhasználásával	kartell működésének biztosítása, terjeszkedés
Tűzoltó-parancsnok pénzmosása	Lousville, Amerikai Egyesült Államok	USA	sikkasztás	bankszámla nyitás alapítvány nevében	egyéni luxus kiadások
Fekete piaci peso váltó	Houston USA	Mexikó	kábítószer-kereskedelem	fedővállalatok segítségével, bankrendszer gyengeségeinek kihasználásával	terjeszkedés, egyéni luxus kiadások

	Pénzmosás helye	Pénzmosást végző szervezet/személy működési helye	Pénzmosás tárgya	Pénzmosás módja	Mosott pénz felhasználása
Terror szervezet	nem ismert	nem ismert	terrorizmus	„adó” beszédese, csempészet	terrorizmus finanszírozás
Nemzetközi hálózat	Brüsszel, Belgium	Európa-szerte	gazdasági bűncselekmények	titkos bank felhasználása	egyéni luxus kiadások
Zetas Kartell	Austin, USA	USA	kábítószer-kereskedelem	fedővállalkozás, pénzintézetek felhasználása, szabályozási és ellenőrzési hiányosságok	terjeszkedés, egyéni luxus kiadások
Vegasi drog Alaszkában	Las Vegas, USA	Alaszka, USA	Oxikodonnal való kereskedelem	banki szabályozás hiányosságának kihasználása,	egyéni luxus kiadások
Ex-ügyvéd pénzmosása	Orlando, USA	USA	gazdasági bűncselekmény	banki ellenőrzés hiányosságainak kihasználása	személyes kiadásaik fedezése
Alfonso Portillo	USA, Luxemburg, Svájc	Guatemala	politikai megvesztegetés	bankrendszerek közötti együttműködés hiánya	korruptió folytatása

7. Az esetek kockázati tényezőinek vizsgálata

Jelen fejezetben számos forrásból – ügyvédek és ügyvédi irodák részére a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló szabályzatból; Nemzeti Adó- és Vámhivatal Borsod Abaúj Zemplén Megyei Adóigazgatóság Társas Vállalkozások Ellenőrzési osztályán végzett interjúkból; illetve különböző uniós irányelvekből-összegyűjtöttem néhány hangsúlyos kockázati tényezőt. Ezen tényezők előfordulási gyakoriságát vizsgáltam az általam összegyűjtött 11 eset tükrében. A táblázat oszlopaiban az egyes esetek sorszáma látható.

1. Juszama el-Kurd pénzváltója
2. Medellin kartell
3. Rókavadászat
4. Tűzoltóparancsnok pénzmosása
5. Fekete piaci peso váltó
6. Terrorszervezet
7. Nemzetközi hálózat
8. Zetas kartell
9. Vegasi drog Alaszkában
10. Ex-ügyvéd pénzmosása
11. Alfonso Portillo ügy

A vizsgálat során megállapítottam, az eseteim tekintetében a pénzmosási tevékenység megakadályozásáért folytatott harcban a legnagyobb kockázattal a jogi szabályozási hiányosságok, az ügyletek azonosíthatatlansága, illetve azok nem megfelelő figyelemmel kísérése bírnak. Továbbá magas kockázatú és egyben nagy veszélyt hordoz magában a nemzetközi együttműködés hiánya, illetve az ügyletek összetettségének fel nem ismerése.

Kockázati tényező	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	Tényező előfordulási gyakoriságának a vizsgálat értéke
fiktív kereskedelmi üzletek fel nem ismerése	-	-	-	-	-	-	-	X	-	X	-	2
ellenőrzési hiányosságok	X	X	-	X	X	X	-	X	X	X	X	9
korrupt banktisztviselők	-	X	-	-	-	-	X	X	-	-	X	4
jogi szabályozási hiányosságok	X	X	-	X	X	X	X	X	X	X	X	10
ügyfelek nem megfelelő azonosítás	-	X	-	X	X	-	X	X	X	X	X	8
ügyletek összetettségének nem felismerése	-	X	-	X	X	X	X	X	X	-	X	8
IT kockázatok hatásának nem felismerése	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-	1
terrorizmus kockázatának a figyelmen kívül hagyása	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-	X	2
belső ellenőrzési rendszer hiánya	-	X	-	X	X	-	X	X	X	X	X	8
belső információs rendszer hiánya	-	X	-	X	X	-	X	X	X	X	X	8
ügyletek azonosítatlansága	X	X	-	X	X	X	X	X	X	X	X	10
ügyletek nem megfelelő	X	X	-	X	X	X	X	X	X	-	X	9

Kockázati tényező	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	Tényező előfordulási gyakoriságának a vizsgálat értéke
figyelemmel kísérése												
bejelentési kötelezettség elmulasztása	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	1
cél nélküli működés fel nem ismerése	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-	-	2
rossz ügyfél átvilágítás	-	X	-	X	X	-	X	X	X	X	X	8
nemzetközi együttműködés hiánya	-	X	-	-	X	X	X	X	-	-	X	6
joghézagok	X	X	-	-	X	-	-	X	-	X	X	6

Ahogy az elvégzett kockázati tényező vizsgálat is mutatja, óriási felelősség hárul a bankrendszerekre a pénzmosás elleni küzdelemben. Ennek okán e fejezetben a Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Felügyeletének a pénzmosásra vonatkozó tevékenységét vizsgálom. Vizsgálatom alapját a Magyar Nemzeti Bank egyik osztályvezetőjével készített konzultációm szolgálta.

A MNB Pénzügyi Felügyelete többek között a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló mintaszabályzatok kidolgozásával küzd a pénzmosás ellen. Ennek megfelelően minden típusú pénzügyi szolgáltatást végző szervezete mintaszabályzatát lefektették. A teljesség igényével ezek a következők:

- befektetési, szolgáltatási tevékenységet, azt kiegészítő szolgáltatást, valamint árutőzsdei szolgáltatást végzők;
- biztosítók, biztosításközvetítők és foglalkoztatási nyugdíj-szolgáltatási tevékenységet végzők;
- önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak;
- pénzváltók;
- pénzügyi szolgáltatást és kiegészítő pénzügyi szolgáltatást végzők;
- zálogházak

mintaszabályzata.

A mintákat 4 alapelvre építették fel, melyeket minden esetben széles körűen vizsgálnia kell az adott pénzügyi tevékenységet végző szervezetnek.

1. ügyfél azonosítása

„A szolgáltató az azonosítás során legalább az alábbi adatokat köteles rögzíteni: természetes személy családi és utónevét (születési nevét), lakcímét, állampolgárságát, azonosító okmányának típusát és számát, külföldi esetében a magyarországi tartózkodási helyet; jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet nevét, rövidített nevét, székhelyének, külföldi székhelyű vállalkozás esetén magyarországi fióktelepének címét, cégbírósági nyilvántartásban szereplő jogi személy esetén cégjegyzékszámát, egyéb jogi személy esetén a létrejöttéről (nyilvántartásba vételéről, bejegyzéséről) szóló határozat számát vagy nyilvántartási számát.”²⁹

Személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványnak minősül a személyazonosító igazolvány, az útleve, valamint a kártya formátumú vezetői engedély.

2. azonosság ellenőrzése

Azonosság ellenőrzésének a mintaszabályzat a következőt rendeli: „Az ügyfél, a meghatalmazott, a rendelkezésre jogosult, továbbá a képviselő személyazonosságának a Pmt. 7. § (4)-(6) bekezdésében meghatározottak szerinti okiratokkal történő, továbbá a tényleges tulajdonos személyazonosságának a Pmt. 8. § (7) bekezdésében meghatározottak szerinti nyilvántartásban történő ellenőrzése.”³⁰

3. jogi személy vagy magánszemély a partner?

Amennyiben a szerződő fél jogi személy a pénzintézetnek kötelessége azonosítani a tényleges tulajdonost, vagy a vezető tisztségviselőt. Ha magánszemély a partner, akkor a szerződéskötés során egyértelműen ki kell derülnie, hogy saját maga részére vagy megbízásból veszi igénybe a pénzügyi szolgáltatást.

²⁹ 2007. évi CXXXVI.tv.7 § (2) bek. 2014 (továbbiakban Pmt.)

³⁰ Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Felügyeletének Mintaszabályzata

4. Számlaforgalom figyelése

A pénzügyi tevékenységet végző szervezet köteles nyomon követni az ügyfél gazdálkodását, üzleti- és számlaforgalmát. A Pmt. megengedi a pénzügyintézetek számára, hogy a limitet meghaladó összeg befizetés esetén megkérdezze a partnert a pénz forrásáról. Amennyiben nem tudja igazolni, a pénzügyintézet köteles a Nemzet Adó- és Vámhivatalhoz fordulni.

A továbbiakban a Felügyelet védelmi felépülését vizsgálom. Intézményenként kell lennie egy kijelölt személynek, aki a pénzmosást figyelő további feladata a bejelentések haladéktalan továbbítása a pénzügyi információs egységként működő hatóság részére. Emellett részt vesz az alkalmazottak képzésében. Továbbá kötelező évente egy továbbképzés megtartása a vezetők és dolgozók számára, illetve a szervezet belső szabályzatát a törvényekkel összhangban kell kidolgozni. Meghatározták a kiemelten kockázatos ügyfelek körét:

- **közzszereplő³¹:** „az a külföldi lakóhellyel rendelkező természetes személy, aki fontos közfeladatot lát el, vagy az ügyfél-átvilágítási intézkedések elvégzését megelőző egy éven belül fontos közfeladatot látott el, továbbá az ilyen személy közeli hozzátartozója, vagy akivel közismerten közeli kapcsolatban áll. Fontos közfeladatot ellátó személy az államfő, a kormányfő, a miniszter, az államtitkár, az országgyűlési képviselő, az alkotmánybíróság és olyan bírói testület tagja, melynek ítélete ellen fellebbezésnek helye nincs, a számvevőszék elnöke, a számvevőszék testületének tagja, a központi bank legfőbb döntéshozó szervének tagja, a nagykövet, az ügyvivő és a fegyveres szervek hivatásos állományú főtisztja rendfokozatú, tábornoki beosztású és tábornoki rendfokozatú tagjai, a többségi állami tulajdonú vállalkozás ügyviteli, igazgatási vagy felügyelő testületének tagja.”
- **Offshore ügyfél³²:** „Az a külföldi személy, illetve az üzletvezetés helye alapján külföldi illetőségű társaság, amelyben a külföldi társaság adóéve napjainak többségében az SZJA törvény szerint belföldi illetőségű tényleges tulajdonos van (min. 10 százalékos részesedés, vagy PTK. szerinti meghatározó befolyás); valamint az a külföldi társaság, amelynek az adóévben elért bevételei

³¹ Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Felügyeletének Mintaszabályzata (4. oldal)

³² 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról

többségében magyarországi forrásból származnak. Feltétel továbbá, hogy a külföldi társasági adóterhelés a 10 százalékot nem éri el, továbbá illetősége nem EU tagállamban, OECD tagállamában, vagy olyan államban, amellyel Magyarországnak hatályos egyezménye van a kettős adóztatás elkerülésére, és amely az illetőség szerinti államban valódi gazdasági jelenléttel nem bír.”

- ***olyan ügylettel foglalkoznak, amelyek veszélyesek lehetnek a pénzmosás szempontjából***

Összefoglalás

A nemzetközi és hazai hozzáférésű adatok alapján arra lehet következtetni, hogy a pénzmosás elleni harc továbbra is kiemelt figyelmet érdemel. Egyrészt a mögötte álló illegális tevékenység társadalomra gyakorolt negatív hatásai, másrészt az így képződött jövedelem adóelkerülése, költségvetési csalása miatt. Az elkövetkezendő években ezért célszerűnek tartanám, ha az érintett országok illetékes szervei között az együttműködés tovább erősödne a jogharmonizáció és az információ csere vonatkozásában.

Továbbá szisztematikusan végiggondolandók a készpénzfizetés korlátozásának lehetőségei a „minősített” esetek számának csökkentésére.

Irodalomjegyzék

Gál István László (2004) A pénzmosás KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft.

Peter Lilley (2000) Piszkos ügyletek, A pénzmosás világa Perfekt Kiadó

Patrick Moulette: Money laundering: staying ahead of the latest trends. In: Observer

Nickolas Ryder: The Financial Services Authorities and money laundering: a game of cat and mouse, Cambridge Law Journal 2010,

Jeffrey Robinson (1996) A pénzmosoda. A világ harmadik legnagyobb üzlete belülről. Park Kiadó, Budapest

Molnár Csaba (1999) Néhány gondolat a pénzmosásról (ORFK Tájékoztató)

Jeffrey Robinson (1996) A pénzmosoda. A világ harmadik legnagyobb üzlete belülről. Park Kiadó

Szendrei Ferenc (2010) A pénzmosás PhD értekezés

Deák Dániel (2000) Adótervezés a nemzetközi gyakorlatban. Adventura 2000 Kft., Budapest,

EU irányelvei

Gál István László (2010) A terrorizmus finanszírozása PTE ÁJK Gazdasági Büntetőjogi Kutatóintézet, Pécs

Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi felügyeletének Mintaszabályzata

1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról

2007. évi CXXXVI. törvény a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról

Jean-Pierre Stroobants, Le Monde, 2008. szeptember 17. 7. oldal

Internetes források:

Pénzmosási technikák, Magyar Könyvvizsgálói Kamara

www.mkvk.hu/letolthetoanyagok/.../SzZs_Eloadas_Fuggelek1.doc

(letöltve:

2014.10.06.)

ORIGO: Az adócsalók mossák a legtöbb pénzt. 2008. 09. 11. 9:09

<http://www.origo.hu/gazdasag/hirek/20080910-penzmosas-az-adocsalok-a-foszereplok-apeh-vpop-imf-fiu.html>

<http://nav.gov.hu/nav/penzmosas> A pénzmosás bemutatása 2014.10.01.

<http://www.fatf-gafi.org/>

<http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/moneyval/>

<http://www.egmontgroup.org/>

<http://www.irs.gov/uac/Examples-of-Money-Laundering-Investigations-Fiscal-Year-2013>;

<http://www.irs.gov/uac/Examples-of-Money-Laundering-Investigations-Fiscal-Year-2014>;